

PREȘEDINȚIA

Nr. 15.457 din 12 octombrie 2012

**Programele
Institutului Cultural Român
2012- 2013**

Institutul Cultural Român operează în cadrul legal existent asigurat de Legea nr. 356 din 2003, Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 27 din 13 iunie 2012 și de reglementările ulterioare. Misiunea sa constă în promovarea culturii și civilizației naționale în țară și în străinătate. Institutul are ca scop major sporirea vizibilității, cunoașterii și prestigiului valorilor românești în lumea de astăzi.

Obiectivele strategice ale României se ating prin acțiuni de dezvoltare internă, inițiative de politică externă și programe de afirmare culturală. Ceea ce întreprinde Institutul Cultural Român reprezintă o componentă complementară, de importanță majoră, pentru atingerea acestor obiective.

Prin Hotărârea Guvernului României nr. 492 din 2004, s-au organizat institute culturale române în diferite capitale sau metropole ale lumii (Paris, New York, Viena, Londra etc.), încât Institutul Cultural Român s-a transformat, treptat, într-un actor internațional. Institutul actual păstrează această statură, precum și preocupările din anii anteriori de promovare a artiștilor emergenți, de colaborare cu presa culturală influentă, din diferite țări, de asigurare a prezenței românești la mari evenimente internaționale (târguri de carte, festivaluri, conferințe, expoziții etc.).

Pentru ca Institutul Cultural Român să-si poată îndeplini rolul unui actor global, în serviciul sporirii vizibilității, cunoașterii și prestigiului culturii și civilizației naționale, este indispensabilă, însă, lansarea de programe noi și extinderea inițiativelor benefice de dezvoltare din trecut. De la început, este de asumat nevoia unei înțelegeri cuprinzătoare a culturii, sincronizarea cu lumea actuală. Considerăm cultura drept un întreg complex ce include cunoaștere, convingeri, artă, morală, legi, obiceiuri, tehnici dobândite de o comunitate, care îi organizează viața și aspirațiile. Așa stând lucrurile, includem în cultura pe care institutul o reprezintă, în țară și în străinătate, în mod firesc, literatura, muzica, artele vizuale, științele – începând cu economia și dreptul și, desigur, științele experimentale – arhitectura, filosofia, reflecția teologică. Asigurăm, în felul acesta, asumarea comprehensivă, la nivel contemporan, a culturii de către Institutul Cultural Român.

Pluralismul sănătos al viziunilor, abordărilor și modalităților de expresie este mediul cel mai propice culturii. Institutul Cultural Roman încurajează inițiativele înnoitoare, creațiile originale și sprijină financiar autorii în cadrul unei competiții deschise, în care jurii independente iau decizii pe baza valorii proiectelor prezentate.

S-au făcut, până de curând, finanțări preferențiale, la marginea legii, pentru activități cu rezultate adesea efemere. Unele persoane au fost plătite cu sume neobișnuit de mari pentru activități cu impact, în fapt, redus, iar astăzi ele reacționează vehement la orice schimbare. Institutul Cultural Român ia distanță de favorizarea unora în dauna altora și cere tuturor folosirea chibzuită a resurselor, în serviciul creației culturale efective. Se restabilește legalitatea în folosirea resurselor financiare.

Se pune capăt desemnărilor în funcții fără rațiuni profesionale, dar și finanțărilor la marginea legii. Institutul Cultural Român este, prin natura misiunii sale, solidar cu dezbateră civilizată, în care atacul la persoană, sofismele deformării prealabile a opiniei celuilalt, spre a o putea combate, și celelalte mijloace care degradează discuția publică nu își au locul.

Facem, de la început, distincția între **programe, proiecte și acțiuni**, iar în cele ce urmează avem în vedere doar **programele pentru 2013**. Programele se susțin cu proiecte ce se selectează prin competiție, pe bază de criterii transparente, de către jurii independente, și se pun în aplicare prin numeroase acțiuni ale persoanelor, personalităților, organizațiilor și instituțiilor.

Programele, care se prezintă sintetic în cele ce urmează, au la bază fundamentări și cuprind detalierile tehnice necesare și calculul financiar. Se vor pune în aplicare, în 2012 - 2013, următoarele programe:

I. Programul **Încheierea organizării institutelor culturale române din afara țării și deschiderea de noi institute:**

Unele institute culturale române din exterior nu au sediu (Bruxelles, de pildă), altele nu au bibliotecă (Viena, spre exemplu), altele au devenit unități de impresariat artistic, lăsând neexploatate oportunitățile locului (Istanbul), multe institute au făcut mai ales acțiuni în care era specializat directorul (New York), activitatea fiecărui institut a rămas prea ocazională și cu impact relativ redus. Institutul Cultural Român procedează la normalizarea organizării și funcționării institutelor culturale române din exterior conform unor cerințe precum:

- a) Concentrarea fiecărui institut pe câteva proiecte proprii, cu grad mare de relevanță și impact în raport cu particularitățile țării gazdă;
- b) Asigurarea unei rețele relevante de parteneri cu impact în țările respective, inclusiv cu universități și institute de cercetare de prim plan;
- c) Organizarea **Bibliotecii Culturii Române** în fiecare institut și înzestrarea ei cu cărți produse înăuntrul și în afara României, în baza unei cooperări organizate cu editurile;
- d) Asigurarea ofertei de **Cursuri de învățare a limbii române**, conform practicilor altor țări din Uniunea Europeană;
- e) Asigurarea prezenței țării în enciclopedii, dicționare, manuale, alte volume, în publicații și dezbateri, și a promovării de puncte de vedere documentate, menite să pună în evidență adevăruri privind istoria și cultura României;
- f) Sporirea traducerii de scrieri din limba română și a numărului traducătorilor;

- g) Asigurarea prezenței valorilor artistice (arte plastice, muzică, film etc.) ale culturii române și a înnoirilor aduse de noile generații pe scena internațională;
- h) Echiparea fiecărui institut cu sediu, echipamente de comunicare, bibliotecă și celelalte mijloace necesare;
- i) Alte cerințe cuprinse în hotărârile **Măsuri pentru consolidarea cunoașterii și prestigiului culturii române** (nr. 15.121 din 1 octombrie 2012) și **Notificare** (nr. 15.450 din 8 octombrie 2012);

Explorăm și folosim posibilitățile de deschidere de institute culturale române la Beijing (China), Moscova (Rusia), Sao Paulo (Brazilia), Alexandria (Egipt), Atena (Grecia), München-Nürnberg (Germania), Kiev (Ucraina) (conform hotărârii nr. 15.428 din 10 octombrie 2012).

II. Translation and Publication Support Programs și Programul **Publishing Romania**, care au ca scop traducerea și publicarea de autori români în străinătate, continuă și se extind. Institutul Cultural Român va aloca resurse bugetare și extrabugetare pentru a subvenționa anual traducerea a cel puțin treizeci de autori. Juriile concursurilor vor fi reorganizate, asigurându-se transparența concursurilor. Mecanismul pieței se respectă. Promovarea deopotrivă a autorilor consacrați și a autorilor care aduc înnoiri este o datorie a Institutul Cultural Român.

Prin traduceri în diferite limbi, cultura română va trebui reprezentată în primul rând de contribuțiile ei solide și durabile.

- III. Programul **Cantemir** are ca scop sprijinirea proiectelor prezentate de operatorii români și autorii străinii destinate să mărească vizibilitatea și recunoașterea valorilor și contribuțiilor României. Acest program asigură finanțări de proiecte.
- IV. Programul **Orizont** are ca scop sprijinirea autorilor din România care participă la înnoirea validabilă internațional în domeniul lor de activitate și constă din finanțări pe șase luni pentru documentare, participare la reuniuni internaționale și publicarea de lucrări competitive.
- V. Programul **EUNIC** are ca scop amplificarea cooperării în rețeaua europeană a institutelor culturale și constă în sprijinirea financiară a acestei cooperări.
- VI. Programul **Prezența României în Bibliotecile lumii** are ca scop ameliorarea alimentării cu publicații din țara noastră a marilor biblioteci și asigurarea prezenței României în scrierile de referință din lume. Se constată, în acest moment, grave lipsuri în ceea ce privește preluarea scrierilor românești în bibliotecile lumii. Prea puține cărți și prea puțini autori români sunt reprezentați în bibliotecile de referință. Chiar și în ultimii ani au fost publicate istorii ale unor instituții ale statelor moderne, din Europa, din care România lipsește. Programul își propune să curme aceste situații prin explorarea posibilităților prin care autorii români pot fi prezenți bibliotecile lumii și prin organizarea demersurilor prin care țara noastră poate fi prezentă în enciclopedii, dicționare, istorii, volume semnificative.

VII. Programul **Prezentarea contribuțiilor românești** are ca scop prezentarea sistematică a valorilor românești în competițiile lumii. Sub aspect istoric, sunt de etalat contribuții originare în spațiul carpatic la cultura și civilizația lumii. Sub aspectul actualității, este vorba de a decanta și etala contribuțiile teologice, literare, filosofice, științifice originale ale României de astăzi. Se elaborează și editează volumul **100 de contribuții ale României**. Se organizează expoziția itinerantă **Ipoteze, teorii și contribuții ale României în știință și tehnologie**.

VIII. Programul **Expozițiile itinerante ale Institutului Cultural Român** are ca scop prezentarea tematică coerentă și concludentă a culturii și civilizației românești, cu participarea unora dintre creatorii înșiși. De exemplu, expoziția itinerantă **Pictori români de azi**, expoziția itinerantă **Prozatori români de azi**, expoziția itinerantă **Poeți români de azi**, ciclul de filme **Filme românești de azi**, expoziția itinerantă **Valori ale culturii tradiționale românești** și altele. Se organizează expoziții itinerante pe criterii de performanță și în funcție de temele ce se propun și se dovedesc a fi competitive.

IX. Programul **România democratică și europeană** are ca scop să stimuleze dezbateră autohtonă, cu participare internațională, asupra economiei, dreptului, administrației, asupra funcționării și performanțelor instituțiilor românești, să etaleze realitățile țării noastre și să asigure participarea autorilor români la dezbateră internațională a problemelor regionale, europene și globale. În cadrul acestui program se organizează acțiuni precum:

- a) acordarea de premii anuale - **premiul "Economia"**, **premiul "Justiția"**, **premiul "Democrația"**, pentru cele mai bune scrieri consacrate României actuale în domeniile respective;

- b) dezbateră anuală **Economia României actuale. Oportunități și tendințe;**
- c) dezbateră anuală **Viitorul Europei. Concepte ale reorganizării. Agenda 2020;**
- d) conferința internațională **Europa - legitimare și democrație ;**
- e) reuniunea internațională **Proiecte pentru Magna Charta a culturii europene;**
- f) conferința internațională **Criza 2008-2012. Schimbarea lumii.**

X. Programul **Participarea României la târguri de carte, festivaluri și alte manifestări internaționale de referință.** Institutul Cultural Român organizează standurile țării noastre la târgurile internaționale de carte de la Paris, Londra, Torino, Goteborg, Madrid-Barcelona, Viena, Varșovia. Institutul Cultural Român sprijină participarea teatrelor, orchestrelor și soliștilor din România la festivaluri de referință. Institutul Cultural Român sprijină participarea de autori români la manifestări internaționale semnificative. Participările teatrelor și ale orchestrelor se fac prin înregistrarea unui proiect și pe baza deciziei unui juriu sau a unei comisii de selecție, care operează cu criterii comunicate public, în prealabil.

Institutul Cultural Român organizează în fiecare an **Festivalul Filmului European** la București, Iași, Timișoara, Brașov, sprijină organizarea **Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu** și susține TIFF - **Festivalului Internațional de Film** de la Cluj-Napoca.

Se sprijină festivaluri de anvergura internațională organizate în diferite orașe din țară.

Institutul Cultural Român participă la promovarea **Festivalului “George Enescu”**, organizat la București, și susține proiecte multiple ale muzicienilor români (proiectul “Enescu Re-Imagined”, proiectul **SoNoRo**. Interfețe și altele).

Institutul Cultural Român sprijină **“Zilele Filmului Românesc”**, **“Festivalul Național de Teatru”** și alte manifestări ale artiștilor români, cu relevanță internațională.

XI. Programul **România culturală** are ca scop sprijinirea comunităților românești din afara țării. Acest program include acțiuni precum:

- a) Cursuri de învățare a limbii române pentru noile generații;
- b) Caravana culturală pentru comunitățile din vecinătatea României;
- c) Sprijinirea formațiunilor și personalităților care sunt angajate în afirmarea identității culturale proprii;
- d) Sprijinirea festivalurilor ce se organizează în diferite locuri pentru afirmarea identității;
- e) Organizarea de ateliere practice de pictură și sculptură;
- f) Organizarea de tabere și școli de vara pentru tinerii din comunitățile menționate;
- g) Sprijinirea organizării “Zilei limbii române”;
- h) Sprijinirea inițiativelor culturale ale diasporei românești de pe diferite continente și din diferite țări;

XII. Programul Limba română între limbile europene are ca scop asigurarea de oportunități de învățare a limbii române și se organizează de către filiale, centrală și institute. Parcurgerea cu succes a unui ciclu de învățare organizată a limbii române trebuie să se soldeze de acum cu un *Certificate ICR*, acreditat internațional.

XIII. Programul Bursele Institutului Cultural Român are ca scop sprijinirea talentelor indigene în efortul lor de pregătire specializată și consacrare, sprijinirea unor activități culturale ale românilor din străinătate, sprijinirea traducătorilor străini de scrieri din limba română și sprijinirea de jurnaliști străini în vederea documentării.

Se acordă bursele:

Bursa "Univers" se acordă pentru traducători străini din limba română și constă din subvenția pe 1-2 luni pentru stagii de pregătire în România;

Bursa "Constantin Brâncuși" se acordă artiștilor plastici și constă din subvenția pentru a petrece trei luni la instituții de profil din Paris;

Bursa "George Enescu" se acordă muzicienilor și constă din subvenția pentru a petrece trei luni la instituții de profil din Paris;

Bursa "Nicolae Iorga" se acordă românilor care trăiesc în afara țării și constă din subvenția pentru a petrece trei luni într-o instituție din România.

Bursa "Seton-Watson" se acordă cercetătorilor științifici străini și constă din subvenția a trei luni de stagiu într-o instituție de

profil din România în vederea elaborării unei lucrări care include subiecte românești.

Bursa "Lucian Blaga" se adresează tinerilor români și constă din subvenția pentru a petrece patru luni în vederea documentării și cercetării științifice într-o instituție din altă țară.

Bursa "Europa" se adresează jurnaliștilor români și străini și constă din subvenția unui stagiu de trei luni într-o instituție din altă țară, respectiv din România, pentru a realiza proiecte vizând țara noastră și cultura română.

XIV. Programul Publicațiile Institutul Cultural Român este destinat aducerii la cunoștința publicului din diferite țări a acțiunilor Institutului Cultural Român și a evenimentelor majore din cultura și civilizația națională. Astfel, Institutul Cultural Român editează:

- a) *Buletinul Informativ* bilunar al Institutului Cultural Român, ce informează asupra activităților majore din centrală, filiale și institute;
- b) Publicația *Lettre Internationales*;
- c) Alte publicații ce se propun și se selectează prin concurs;
- d) Se susțin financiar publicații din afara țării (Moldova, Ucraina etc.), precum reviste culturale, reviste de istorie, reviste literare, reviste de cultură ale tinerilor, reviste de didactică a limbii și literaturi române.

XV. Programul UNIVERSALIA are ca scop promovarea cooperărilor Institutului Cultural Român, ale filialelor și institutelor sale, cu parteneri externi și constă din finanțarea de proiecte competitive.

- XVI.** Programul **Crearea Filialelor Institutului Cultural Roman** în provinciile istorice ale României are ca scop lărgirea accesului creatorilor din țară la programele institutului și sporirea resurselor financiare.
- XVII.** Alte programe au ca scop sprijinirea creatorilor și a uniunilor de creație prin acțiuni precum: editarea de cataloage de autor; folosirea oportunităților Editurii ICR; realizarea de situri internet și DVD tematice; realizarea de filme documentare și monografice; susținerea prezenței scriitorilor români la festivaluri internaționale de literatură; acordarea de burse/rezidențe pe bază de reciprocitate; organizarea de reuniuni tematice regionale.
- XVIII.** Programul **Mobilizarea Resurselor Financiare.** În 2011 Institutul Cultural Român a avut resurse financiare în proporție de 97%, provenite din alocări bugetare, și 3% din venituri proprii. Pentru programele sale din 2013 și anii ce vin Institutul Cultural Român are nevoie de o finanțare anuală de cel puțin 15 milioane de Euro. Acest nivel de finanțare nu se poate asigura decât dacă, pe lângă alocările bugetare, care trebuie să fie cât mai ridicate, se obțin și resurse extrabugetare (valorificări de materiale și acțiuni specifice, sponsorizări, donații etc.) și se angajează programe cu finanțare europeană. Atât centrala Institutului Cultural Român, cât și filialele din teritoriu și institutele culturale amplasate în exterior se vor preocupa, fiecare, de creșterea resurselor extrabugetare și de accesarea resurselor europene. Acele resurse extrabugetare și programe europene care se obțin de o unitate (filiale sau institute) rămân la dispoziția acesteia.
- XIX.** Cu începere din 2012 și pe tot parcursul anului 2013, ICR se va implica, împreună cu Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, în configurarea unui posibil **Program Operațional Sectorial pentru Cultură și Turism**

care, după aprobarea de către Guvern și de către Comisia Europeană, să fie implementat în cadrul programării bugetare unionale 2014-2020.

În respectul bunelor practici ale Institutului Cultural Roman, dar subliniind cele de mai sus, ne propunem să aliniem acțiunile noastre la agenda globală de dezvoltare Europa 2020, care consideră « industriile creative și culturale ca pe unele motoare importante de inovație economică și socială în alte sectoare ». Astfel, vizăm să integrăm România pe harta culturală a civilizației Europene și internaționale, într-o viziune geostrategică, demnă de orice stat modern.